

Udenrigsministeriet

18. (Evt.) Placering af Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem kvinder og mænd

- *Orientering og mulig udveksling af synspunkter*

Placering af ligestillingsinstituttet

Resumé:

Det forventes, at det finske formandskab på rådsmødet vil orientere om spørgsmålet om placeringen af Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem kvinder og mænd, samt at der vil være udveksling af synspunkter med henblik på en snarlig afgørelse herom.

Baggrund:

I 2000 anmodede Det Europæiske Råd Kommissionen om at undersøge mulighederne for at etablere et europæisk institut for ligestilling. Resultaterne fra undersøgelsen forelå fra Kommissionen næsten samtidig med resultaterne fra en lignende undersøgelse udarbejdet af Parlamentet i 2004. På baggrund af anbefalingerne fra et uformelt ligestillingsministermøde i maj 2004 støttede Rådet for beskæftigelses- og socialministre i juni 2004 principperne for etableringen af instituttet, som de fremgik af Kommissionens undersøgelse. På baggrund af Rådets anbefalinger fremlagde Kommissionen i begyndelsen af 2005 forslag til forordning vedrørende etablering af et europæisk institut for ligestilling.

Det forventes, at det finske formandskab på rådsmødet vil orientere om spørgsmålet om placeringen af Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem kvinder og mænd, samt at der vil være udveksling af synspunkter med henblik på en snarlig afgørelse herom.

Hjemmelsgrundlag:

Hjemstedet for ligestillingsinstituttet fastlægges i henhold til artikel 289 EF ved overenskomst mellem medlemsstaternes regeringer. Selve forslaget til forordning om etablering af ligestillingsinstituttet baseres på artikel 13(2) og 141(3) i traktaten.

Nærhedsprincippet:

Kommissionen har i bemærkningerne til instituttets opgaver lagt vægt på, at opgaverne, som beskrevet nedenfor, ikke kan varetages af de enkelte medlemsstater, og at oprettelsen af instituttet er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

Beslutningen om hjemsted følger af beslutningen om oprettelsen af ligestillingsinstituttet og vurderes derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold:

Beslutningen om placering af ligestillingsinstituttet træffes særskilt fra beslutningen om oprettelse af ligestillingsinstituttet. Der er tre lande, som kandiderer som værtsland for instituttet: Litauen, Slovenien og Slovakiet.

Formålet med ligestillingsinstituttet er at assistere medlemslandenes institutioner, herunder især Kommissionen og myndighederne i medlemslandene i bekæmpelsen af kønsdiskrimination, fremme af ligestilling samt fremme af opmærksomheden om ligestilling blandt EU's borgere. I den forbindelse vil instituttet skulle; indsamle viden, udvikle metoder om mainstreaming, gennemføre undersøgelser, publicere rapporter, organisere møder, konferencer, seminarer samt etablere en videns- og dokumentationsbasis for offentligheden i EU. Instituttet skal være uafhængigt. Det skal i videst mulige omfang samarbejde med både regerings- og NGO-organisationer i medlemslandene og EU-institutionerne. Instituttet vil i alt skulle bestå af ca. 30 personer når det er fuldt etableret.

Europaparlamentets udtalelse:

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om placeringen af instituttet. Europa-Parlamentet har generelt været meget positiv overfor etableringen af instituttet og har afgivet mange ændringsforslag til udkastet til forordning. Rådet har i høj grad imødekommet disse forslag i løbet af 1. læsning, men man fandt ikke et kompromis vedrørende bestyrelseskonstruktionen.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor:

Det skønnes ikke, at placeringen af instituttet får betydning for dansk ret på ligestillingsområdet.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestilling samt de erhvervmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne:

Det skønnes ikke, at beslutningen om placeringen af instituttet vil få konsekvenser for statsfinanserne eller få erhvervmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne.

Ifølge forslaget til forordning om oprettelse af ligestillingsinstituttet ønsker Kommissionen at afsætte i alt 50,225 millioner Euro fra 2007-13 til finansiering af instituttet. Det endelige budget for instituttet fastlægges dog som led i de årlige budgetforhandlinger. Danmark afholder ca 2. pct af EU's udgifter. Midlerne skal ses i sammenhæng med fællesskabsprogrammet for beskæftigelse og social solidaritet, PROGRESS, hvor der også er særlige midler sat af til ligestilling. Placeringen af instituttet vurderes ikke at have selvstændige konsekvenser for EU-budgettet.

Det vurderes, at instituttet vil fremme ligestillingsarbejdet både nationalt og i EU.

Høring:

Placeringen af instituttet har været i høring i specialudvalget for institutionelle anliggender.

Udkastet til forordning om etablering af instituttet har været i høring blandt de danske ligestillingsorganisationer samt i specialudvalget. Der var generel opbakning til instituttet.

Regeringens foreløbige generelle holdning:

Regeringen er positiv overfor etableringen af instituttet og har indtaget en fleksibel holdning til bestyrelseskonstruktionen med en præference for en mindre og effektiv bestyrelse.

Alle tre kandidater til værtskab vurderes at være egnede. Fra dansk side vil man i forhandlingerne forholde sig åbent til placeringen af instituttet. I udgangspunktet prioriterer man fra dansk side kandidater fra de nye medlemslande (i overensstemmelse med erklæringen fra Det Europæiske Råd i december 2003) med en præference for Litauen. Af de nye medlemslande har kun Polen har indtil videre fået tildelt et agentur, nemlig det Europæiske Grænsekontrolagentur.

Generelle forventninger til andre landes holdning:

Placeringen af instituttet har ikke været drøftet blandt medlemslandene.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg:

Udkastet til forordning om etablering af instituttet blev forelagt FEU i maj 2005 med henblik på forhandlingsmandat. FEU blev orienteret om sagen igen i maj 2006.

Placeringen af instituttet har ikke tidligere været drøftet.